

Preek over Daniel 1

Broeders en zusters, gemeente van onze Here Jezus,

In het 17^e vers hebben we zojuist gelezen dat Daniel van God inzicht gekregen had in allerlei gezichten en dromen. Dat dit een feit was bleek wel uit de preek van ds. Kruithof van vorige week. Daniel wist te vertellen wat Nebukadnezar had gedroomd en wat die droom betekende. Deze droom van Nebukadnezar, ruim 500 jaar voor Christus, omschrijft de verschillende wereldrijken die er tijdens de wereldgeschiedenis zullen zijn totdat de Here Jezus weerkomt en een einde zal maken aan dat laatste rijk, dat antichristelijke wereldrijk.

Vandaag wil ik niet zo zeer met u kijken naar de wereldgeschiedenis, maar ik wil inzoomen op het leven van Daniel en samen willen we kijken wat we van hem kunnen leren.

Het 1^e hoofdstuk begint met de mededeling dat Nebukadnezar, de koning van Babel naar Jeruzalem kwam en het belegerde. Het staat er dramatisch voor met het volk van God. De 10 stammen zijn al in ballingschap gevoerd door de Assyriërs en nu wordt er een begin gemaakt met de wegvoering van de laatste 2 stammen naar Babel. En het opmerkelijke is ook nog dat de HERE – zo staat dat in vs. 2 - Jojakim de koning van Juda overgaf aan Nebukadnezar. Blijkbaar volvoert Nebukadnezar hier Gods plan en heeft de HERE God ook nu de touwtjes in handen.

We gaan even nog iets verder terug in de tijd. U kent ongetwijfeld de geschiedenis van Hizkia. Deze voorvader van Jojakim was door God een kleine eeuw geleden op wonderbaarlijke wijze genezen van een dodelijke ziekte. God zag de tranen van Hizkia en verhoorde zijn gebed en hij kreeg maar liefst 15 jaar extra te leven. Maar Hizkia had voor zijn genezing niet God de eer gegeven die Hem toekomt, Hij pronkte met zijn macht en zijn bezit. Hij had de toenmalige koning van Babel uitgenodigd en alles laten zien: zilver, goud, specerijen, olie. Er was niets in zijn paleis en in zijn rijk, dat Hizkia niet liet zien. Toen kwam de profeet Jesaja bij Hizkia met de volgende boodschap: *Hoor het woord des HEREN: zie er zullen dagen komen, dat alles wat in uw paleis is en wat uw vaders hebben opgestapeld tot op deze dag, naar Babel zal worden weggevoerd. Niets zal er overblijven, zegt de HERE. En van uw zonen, die uit u voortkomen zullen, die gij zult verwekken, zullen zij nemen, om hoveling te zijn*

in het paleis van de koning van Babel (II Kon.20:16).

En nu komt God deze woorden na. Het goddeloze Babel wordt zo een instrument in Gods hand. De bezittingen worden afgevoerd naar Babel en de Joodse prinsen gaan opgevoed worden als hoveling in het paleis van Nebukadnezar.

Maar voordat we verder gaan wil ik toch ook nog heel even wijzen op het laatste vers van Daniël 1. Je zou er zo overheen lezen, maar er zit een stukje goddelijke humor in dat vers: *Daniel bleef daar tot het eerste jaar van koning Kores*. Kores is koning van de Perzen, dus niet van Babel! Kores zal Babel verslaan en straks de Joden weer de gelegenheid geven om terug te keren naar hun eigen grondgebied. Daniël heeft dus dat hele Babylonische rijk overleefd. Alsof God hier wil zeggen, die Nebukadnezar en zijn latere opvolger Belsassar hebben niet het laatste woord. Daniel blijft, Babel verdwijnt. Blijkbaar vond de Here God dat belangrijk, om nu al in het 1^e hoofdstuk van Daniel even te vermelden dat Babel niet het laatste woord zal hebben. En dat geldt niet alleen voor de geschiedenis van de wegvoering van Gods volk. Dat geldt ook voor de wereldgeschiedenis. De hele bijbel door lijkt het over deze strijd te gaan. De strijd tussen Babel en Jeruzalem. In het bijbelboek Openbaringen komen we die beiden nog steeds tegen. Babylon staat model voor alles wat duivels en zonde is en ingaat tegen de Here God. Babylon wordt de grote hoer genoemd die de aarde verdierf. Maar Babylon zal volgens Openbaringen 18 uiteindelijk van de aardbodem geveegd worden. Tegenover Babylon staat in Openbaringen het Nieuw Jeruzalem. De eeuwige stad waar God woont, waar liefde heerst, waar geen geweld, geen tranen, geen dood meer zal zijn. De toekomst die God heeft weggelegd voor allen die Hem liefhebben en willen dienen. Die strijd tussen Babel en Jeruzalem gaat de hele wereldgeschiedenis door. En je zou kunnen zeggen dat ieder mens die keus moet maken. Waar hoor jij bij, Babel of Jeruzalem?

En in die strijd komt Daniel middenin te zitten. Samen met een aantal leeftijdsgenoten wordt hij afgevoerd naar Babel. Waarschijnlijk niet ouder dan een jaar of veertien! Wat moet er van die jongens terecht komen. Babel, het hol van de leeuw, hoe houdt je daar de rug recht.

Wat is nu de bedoeling van die Nebukadnezar? Hij wil deze jonge mensen die horen bij het volk van God maken tot dienaren van Babel. En hij heeft daar drie middelen voor. Allereerst geeft hij de opdracht om deze jongens, die thuis onderwezen werden

in de wet en de woorden van de Here God, nu te onderwijzen in de taal en de wetenschap van Babel. De taal en de godsdienst van Jeruzalem moeten ze vergeten om gegrepen te worden door de Chaldeese godsdienst met zijn tovenarij en astrologie. In de tweede plaats krijgen ze ook ander eten. Erg aantrekkelijk, eten van de tafel van de koning, het beste van het beste. Maar dat is geen liefdadigheid van Nebukadnezar, maar een poging om deze jonge jongens te vervreemden van hun achtergrond en hen gelijk te schakelen met de wereld om hen heen. Samen eten en drinken doet grenzen vervagen. Mogelijk heeft Nebukadnezar wel geweten van de Joodse spijswetten. Door het eten van onrein voedsel, misschien wel aan de afgoden gewijd voedsel, zouden zij hun plaats onder Gods volk verliezen. En in de derde plaats geeft Nebukadnezar hen andere namen. Dat is een teken van macht. Je krijgt je naam van degene, die gezag over je heeft. Op het zendingsveld zie je wel dat mensen die tot geloof komen in de Here Jezus ook een andere naam krijgen om aan te geven dat ze van nu af aan onder het gezag van Jezus Christus staan. Maar hier gebeurt het tegenovergestelde. Daniel en zijn vrienden hebben prachtige Joodse namen, die stuk voor stuk een geloofsbelijdenis zijn. Daniel betekent 'Mijn Rechter is God'. Hananja betekent 'Genadig is de HERE'. Misaël betekent 'Wie is wat God is'. En Azarja betekent 'de HERE is Helper'. Nu zijn de betekenissen van de Chaldeese namen die de jongens krijgen niet helemaal zeker, maar zoveel is toch wel duidelijk, dat we daarin de namen van Babels goden Bel, Nebo en Mardoek tegenkomen. Belsazar, Sadrach, Mesach en Abednego. Het zijn namen die als het ware zeggen: deze jongen zijn vanaf nu dienaren van de goden van Babel.

Deze tactiek van Nebukadnezar om de kinderen van God tot zonen van Babel te maken is nog steeds aktueel. Het is belangrijk om waakzaam te zijn, broeders en zusters. De strijd tussen Babel en Jeruzalem is nog steeds gaande. Het is de strijd tussen het rijk van God en de satan, het rijk van Christus en het rijk van de antichrist. En die strijd is vooral een geestelijke strijd, die inzet bij onze jongeren. Onze jongeren leven vandaag midden in Babel, aan het front. Net als Daniel en zijn vrienden. De vraag is dan natuurlijk hoe deze jonge jongens hebben kunnen standhouden in vijandelijk gebied. Want reken maar dat het verleidelijk is geweest om lekker mee te eten van de tafel van de koning. Maar Daniel gaat voor een soort vegetarisch rantsoen. Liever dan toe te geven aan de verleiding. Maar hoe komen

Daniel en zijn vrienden er dan toe om niet mee te doen? Wat maakte hen zo sterk dat ze de moed hadden kleur te bekennen? In de eerste plaats bleken deze jonge knapen op de hoogte van Gods Woord. Blijkbaar zijn ze opgevoed met de bijbel. Daniels opvoeders hebben de woorden uit Deut. 6 uitermate serieus genomen. *Gij zult het uw kinderen inprenten en daarover spreken, wanneer gij in uw huis zit, wanneer gij onderweg zijt, wanneer gij nederligt, en wanneer gij opstaat.* Daniel en zijn vrienden zijn opgevoed met de bijbel en hebben geleerd Gods woord toe te passen in hun leven. Op het moment dat ze een onbijbels menu krijgen voorgeschoteld weten ze de verleiding te weerstaan. Laten we dat nu eens concreet maken naar onze situatie. Het begint dus bij de opvoeding. Maken wij onze kinderen vertrouwd met de bijbel? Niet alleen een stukje lezen aan tafel, maar praten we er ook over met elkaar. Onderzoeken we de bijbel ook als we geconfronteerd worden met vragen die de tijd waarin wij leven aan ons stelt? Maken we onze kinderen weerbaar als ze geconfronteerd worden met vragen over schepping en evolutie? Helpen we onze kinderen antwoorden te vinden als het gaat om vragen over relaties, huwelijk en seksualiteit? Heeft de bijbel ook iets te zeggen als het gaat over rentmeesterschap, hoe gaan we om met de aarde, hoe gaan we om met onze gezondheid, en ga zo maar door? Helpen wij onze jongeren in het ontwikkelen van een christelijke levensstijl? Toen u als vader en moeder bij het doopfont stond in de kerk hebt u voor Gods aangezicht beloofd uw kinderen daarin voor te gaan. Hebben we onze kinderen geholpen in hun geestelijke ontwikkeling door hun te stimuleren mee te doen met de zondagsschool, het clubwerk en de catechese? Dat zijn de middelen die u vandaag aangereikt krijgt om u te helpen voorkomen dat uw kinderen geen weerwoord hebben aan de verleidingen van de boze. Dat is onze verantwoordelijkheid als ouders. Daar begint het mee. Gaan uw kinderen de naam van God dragen of de naam van Babel?

Dat is onze verantwoordelijkheid als ouders. En natuurlijk hebben jongeren zelf ook hun verantwoordelijkheid? Het is u toch wel opgevallen dat Daniel nog maar een jaar of veertien oud was. Blijkbaar was hij als veertienjarige al prima in staat om zelf een radicale keuze te maken voor God. Kijkt u maar eens naar het 8^e vers. *Daniel nu nam zich voor.....*De HSV heeft hier *Daniel nam zich voor in zijn hart....zich niet te verontreinigen.*

Jongens en meisjes, hier wordt van jullie nu ook een radicale keuze gevraagd. Neem

jij je voor in je hart om je niet te verontreinigen? Zeg niet te gauw dat je te jong bent om voor God te kiezen. Als je als kind van God wil staande blijven in onze wereld dan kan het niet zonder die radikale keuze. Ik leer hier van Daniel dat je die keuze blijkbaar al heel jong kunt maken. En als ik om mij heen kijk in de christelijke wereld dan zie ik ook veel jongeren die er echt voor gaan. Tot beschaming van de ouderen soms. En gelukkig zie ik dat ook in onze eigen gemeente. Daar ben ik ontzettend blij mee. Maar dat is één kant van het verhaal. Er verdwijnen ook jongeren. Soms definitief. Soms hangen ze nog zo'n beetje tussen de wal en het schip. Maar wees je dan wel bewust dat niet kiezen ook kiezen is. Daniel en zijn drie vrienden hadden de moed om radikaal te kiezen voor God. Maar ze waren niet de enige Joodse jongens daar aan het hof van Babel. Er zijn veel meer jongeren vanuit Israel afgevoerd naar Babel. En waar zijn zij gebleven? Een groot deel van de gedeporteerde jongeren is opgegaan in het rijk van Babel. Dat gebeurt er dus als je niet echt kiest, dan ga je op in de wereld om je heen. Je drijft af van God en zijn woord en je komt in Babel terecht.

En nogmaals, in Babel trek je aan het kortste eindje. Wie kiest voor Babel, kiest voor het gemak en de luxe van dit moment, maar je kijkt niet verder dan je neus lang is. We hebben net al gezegd dat Daniël het rijk van Babel zal overleven. En straks aan het eind van de tijd zal Babylon van de aardbodem worden geveegd en Jeruzalem zal de plaats zijn waar de Here God woont. Of je dan bij Babel of Jeruzalem zult horen heeft te maken met de keuzes die je nu maakt. Zo ernstig is het.

En daarom wil ik jullie vanmorgen oproepen een keuze te maken voor de Here Jezus. Want die keuze is bepalend voor je eeuwige toekomst. God gaf alles wat Hij had om het voor ons mogelijk te maken straks in dat nieuwe Jeruzalem te wonen. Het is ongelooflijk, dat Jezus bereid was de weg van het kruis te gaan. Hij gaf zijn heerlijke positie in de hemel prijs om hier op aarde geboren te worden in een arm Joods gezinnetje. Een kind in een voerbak, wat stelt het voor. Zijn tijdgenoten verkeken zich op Hem. Want deze Joodse timmerman uit Nazareth is de Redder van de wereld. Door Hem alleen kwam er vergeving en nieuw leven beschikbaar. Tegenwoordig vindt men christenen vaak intolerant omdat ze belijden dat je alleen door Jezus gered kunt worden. Maar niemand anders heeft gedaan wat Jezus heeft gedaan. Niemand anders stierf voor de zonden van de wereld. Niemand anders

overwon het kwaad door alleen maar goed te doen. Niemand anders overwon de dood en gaf ons zodoende uitzicht over het graf. Jezus is de opstanding en het leven. Wie in Hem gelooft zal leven. Geloof je dat?

En daarom moeten we het tegen elkaar blijven zeggen: Stel je vertrouwen op de Here Jezus en je zult behouden worden! Geloof niet alleen in Hem als degene die je schuld droeg, maar neem je ook voor in je hart om Hem te volgen als je Heer! Neem je voor in je hart om dicht bij Hem te leven door dagelijks tijd te nemen voor gebed en bijbellezen. Neem je voor om kleur te bekennen. Nogmaals, niet kiezen is ook kiezen. Dan kies je ervoor om op te gaan in de grijze massa van Babel.

Daniel – een jongen van veertien jaar oud – houdt ons vanmorgen allemaal een spiegel voor. Zijn leven laat aan vaders en moeders zien hoe belangrijk het is dat ze hun kinderen voorgaan in het dienen van God. Onze kinderen zijn te kostbaar om daar niet heel serieus mee om te gaan!

Daniels leven laat aan jullie, jongelui zien dat je ook als tiener al prima kunt kiezen voor de Here Jezus. Mijn catechisanten weten wel dat ik er een voorstander van ben dat jongeren al jong belijdenis afleggen. Wie echt wil gaan voor Jezus mag dat uitspreken. Als een getuigenis naar mensen die deze keuze maar uitstellen. Als een getuigenis naar Babel. Ik wil de Here Jezus dienen en niemand anders!

Aan ons vanmorgen de vraag: wat doe jij? Babel of Jeruzalem? Voor of tegen God?

Daniel wist het wel. Hij nam zich voor in zijn hart om zich niet te verontreinigen. Hij bleef trouw aan de Here God temidden van Gods tegenstanders. Mag de keuze van deze jonge knaap ook voor jou een aansporing zijn om met God op weg te gaan?

Amen.

Juni 2012
G.P. Hartkamp
Wapenveld